

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 25 »

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Рідномовна освіта:
Дитяча література з методикою навчання»**

для студентів
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2022 рік

Розробники:

Нежсва Людмила Львівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту
Паламар Світлана Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Викладачі:

Нежсва Людмила Львівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту
Паламар Світлана Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від « 5 » січня 2022 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

« 05 » « 01 » 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

Г.Л. Бондаренко

Робочу програму перевірено

« 24 » « 01 » 2022 р.

Заступник директора Л.В. Куземко

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
 (підпис) (ПШБ)
 на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
 (підпис) (ПШБ)
 на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
 (підпис) (ПШБ)
 на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
 (підпис) (ПШБ)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рідномовна освіта: Українська мова з методикою навчання		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240	
Курс	1, 2	2
Семестр	2, 3	1
Кількість змістовий модулів із розподілом:	4	
Обсяг кредитів	8	8
Обсяг годин, в тому числі:	240	240
Аудиторні	112	32
Лекцій	20	8
Семінарських	10	10
Практичних	74	10
Лабораторних	8	4
Модульний контроль	16	4
Семестровий контроль	30	4
Самостійна робота	82	208
Форма семестрового контролю	Залік / Іспит	Іспит

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування особистості майбутнього педагога, який зорієнтований на професійний розвиток студентів сучасних закладів освіти; формування методичної компетентності, що уможливує високий рівень педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу під час вирішення актуальних питань методики навчання української мови студентів спеціальності «Початкова освіта»; здатність на творчому рівні використовувати набуті знання із цієї фахової методики, розв'язувати професійні задачі з урахуванням сучасних освітніх стратегій, фахових інтересів студентів та актуальних потреб початкової мовної освіти.

Завдання навчальної дисципліни формувати:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК-8);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (СК-1);
- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності (СК-2);
- здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти (СК-3);
- здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність (СК-4);
- здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій (СК-6);
- здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти (СК-7);
- здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу (СК-9);
- здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами (СК-10).

Результати навчання за дисципліною:

- ПР-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
- ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

– ПР-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

– ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

– ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

– ПР-09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

– ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

– ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

– ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Методика навчання грамоти							
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука	18	2	2	4			10
Тема 2. Наукові основи методики навчання грамоти	16	2		4			10

Тема 3. Методика навчання грамоти та її основні етапи	26	2		12	2		10
МКР 4 год.	4						
Усього	60	6	2	20	2		30
Змістовий модуль 2							
Методика розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи							
Тема 1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів	28	2	2	8			16
Тема 2. Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО	24	2		10	2		10
МКР 4 год.	4						
Усього	52	4	2	18	2		26
Разом	120	10	4	38	4		56

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Українська мова з методикою вивчення фонетики, лексикології й орфографії							
Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	5	2		2			1
Тема 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
Тема 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
Тема 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
МКР 4 год.							
Усього	38	8		20			10
Змістовий модуль 2							
Українська мова з методикою вивчення основних розділів граматики							
Тема 1. Морфологія і методика навчання її в початковій школі	18	2	4	6			6

Тема 2. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі	10		2	4			4
Тема 3. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі	16			6	4		6
МКР	4 год.	30					
	Усього	44	2	6	16	4	16
	Разом	120	10	6	36	4	26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							Модульний контроль
	Аудиторна						Самостійна	
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1								
Українська мова з методикою навчання грамоти								
Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	4	2					2	
Тема 2. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти	22		2				20	
Тема 3. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти	22		2				20	
Тема 4. Основні періоди й етапи навчання грамоти	22				2		20	
Усього	70	2	4		2		62	
Змістовий модуль 2								
Методика розвитку мовлення								
Тема 1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів	18	2		2			14	
Тема 2. Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз програм	16		2				14	
Тема 3. Функціональні особливості розповіді, опису, міркування, як видів монологічного мовлення	16		2				14	
Усього	50	2	4	2			42	
Разом	120	4	8	2	2		104	

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Українська мова з методикою вивчення фонетики, лексикології й орфографії							
Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	4	2					2
Тема 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі	22		2				20
Тема 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі	22		2				20
Тема 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі	22				2		20
Усього	70	2	4		2		62
Змістовий модуль 2							
Українська мова з методикою вивчення основних розділів граматики							
Тема 1. Морфологія і методика навчання її в початковій школі	18	2		2			14
Тема 2. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі	16		2				14
Тема 3. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі	16		2				14
Усього	50	2	4	2			42
Разом	120	4	8	2	2		104

5. Програма навчальної дисципліни

1 курс, II семестр ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1 Методика навчання грамоти

Лекція 1.1. Методика навчання української мови як педагогічна наука

Вивчення курсу "Рідномовна освіта: Українська мова з методикою навчання" у контексті Нової української школи. Зміст курсу, загальна характеристика його основних розділів. Лінгвістичні основи викладання української мови. Нормативні документи, які регулюють мовну освіту в початковій школі.

Лінгводидактичні основи початкового курсу української мови. Поняття про принципи навчання української мови. Класифікація принципів навчання української мови. Поняття методів навчання та їх класифікація.

Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу в початковій школі. Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі.

Основні поняття теми: принципи навчання, методи і прийоми навчання, форми навчання, засоби навчання, освітні технології навчання.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 5]

додаткова: [2, 3, 6]

Лекція 1.2. Наукові основи методики навчання грамоти.

Навчання грамоти як засіб набуття дітьми перших навичок правильного читання і письма, формування їх мислення і розвиток мови. Основні завдання: розвиток фонетико-фонематичного слуху, розвиток мовлення, формування читацької навички, формування каліграфічного письма.

Психолого-педагогічні основи: підбір форм, методів і видів роботи із врахуванням психологічних особливостей першокласника (мовлення, мислення, увага, уява, сприймання).

У сучасній школі навчання грамоти шестирічних першокласників здійснюється за звуковим аналітико-синтетичним методом.

Основні поняття теми: навчання грамоти, лінгвістичні основи, психолого-педагогічні основи, методи навчання грамоти, аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні методи, буквоскладальний, метод цілих слів.

Рекомендована література:

основна: [1, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 4, 7, 9, 10].

Лекція 1.3. Методика навчання грамоти та її основні етапи

Періоди навчання грамоти, їх завдання. Добукварний період. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями.

Завдання букварного періоду. Основні граматичні поняття цього періоду; основні знання, уміння й навички, які формуються протягом букварного періоду, спрямовані на формування механіки читання. Особливості роботи на першому та другому етапах букварного періоду.

Упорядкування граматичного ладу мовлення. Оволодіння граматичною будовою мови. Формування умінь орфоепічного читання, відповідно до норм української літературної вимови. Визначення теми і мети уроку вивчення нової букви. Методика проведення звукової роботи.

Особливості навчання грамоти молодших школярів у післябукварний період.

Основні поняття теми: навчання грамоти, добукварний період, букварний період, післябукварний період, урок.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 9, 10].

Семінарське заняття 1. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти

Практичне заняття 1.1. Фонетичне членування потоку мовлення. Чергування голосних і приголосних звуків

Практичне заняття 1.2. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі

Практичне заняття 1.3. Змістове забезпечення уроків навчання грамоти у добукварний період

Практичне заняття 1.4. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі

Практичне заняття 1.5. Прийоми звукового аналізу і синтезу

Практичне заняття 1.6. Урок навчання грамоти добукварного періоду

Практичне заняття 1.7. Структура і методика уроків читання букварного періоду

Практичне заняття 1.8. Структура і методика уроків письма букварного періоду

Практичне заняття 1.9. Опрацювання звуків і букв на другому етапі букварного періоду

Практичне заняття 1.10. Моделювання уроку на вивчення букви, яка позначає приголосний м'який та приголосний твердий звуки

Лабораторне заняття 1. Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2

Методика розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи

Лекція 2.1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів

Поняття про мовлення. Мовлення і мислення. Наукові підходи до визначення поняття «мовленнєва діяльність». Характеристика мовленнєвої діяльності.

Особливості зовнішнього і внутрішнього мовлення. Види мовленнєвої діяльності: слухання, говоріння, читання, письмо.

Психолінгвістичні моделі породження сприйняття та розуміння мовленнєвого висловлювання.

Методика навчання учнів початкових класів різним видам мовленнєвої діяльності.

Основні поняття теми: лінгводидактика, засади лінгводидактики, мовлення, зв'язне мовлення, функції мовлення, мовленнєві і текстотворчі уміння і навички учнів.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 3, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 3, 4, 5, 7, 11, 13].

Лекція 2.2. Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО

Зв'язне висловлювання. Текст як лінгвістичне поняття. Культура мовлення. Структура і зміст програми з розвитку мовлення. Методи розвитку мовлення: імітативні, комунікативні, метод конструювання.

Методика навчання розповіді у початкових класах ЗЗСО. Методика навчання опису у початкових класах ЗЗСО. Методика навчання учнів початкових класів створювати тексти-міркування.

Розвиток орфоепічних умінь. Робота над інтонацією мовлення. Лексичний рівень роботи з розвитку мовлення. Види вправ із лексики. Методика роботи над словосполученням і реченням. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту.

Основні поняття теми: зовнішнє, внутрішнє, говоріння, слухання, читання, письмо, факти мови, мовлення і позамовні чинники, монологічне, діалогічне мовлення, процес створення продукту зв'язного висловлювання.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 3, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14].

Семінарське заняття 2. Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови у початкових класах ЗЗСО

Практичне заняття 2.1. Рецептивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення

Практичне заняття 2.2. Продуктивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення

Практичне заняття 2.3. Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі

Практичне заняття 2.4. Методика роботи над словосполученням і реченням у початковій школі

Практичне заняття
 МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

2.5. Функціональні особливості опису як виду

Практичне заняття
 МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

2.6. Функціональні особливості розповіді як виду

Практичне заняття
 МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

2.7. Функціональні особливості міркування як виду

Практичне заняття 2.8. Формування мовленнєвих умінь у молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз програми Р.Шияна

Практичне заняття 2.9. Формування мовленнєвих умінь у молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз програми О.Савченко

Лабораторне заняття 2. Типи уроків з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів

2 курс, III семестр Змістовий модуль I

Українська мова з методикою вивчення фонетики, лексикології й орфографії

Тема 1. Лекція 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» у контексті нової української школи. Зміст курсу «Українська мова з методикою навчання». Загальна характеристика його основних розділів. Лінгвістичні основи курсу української мови. Загальна характеристика основних мовних понять. Поняття про мовні одиниці різних рівнів.

Лінгводидактичні основи початкового курсу української мови. Поняття про принципи навчання української мови. Класифікація принципів навчання української мови. Поняття про загальнодидактичні принципи навчання української мови. Поняття про специфічні методичні принципи навчання української мови.

Класифікація методів навчання української мови. Різні підходи до класифікації методів навчання української мови: за джерелом знань (Д.О. Лордкіпанідзе, Є.Я. Голант, Н.М. Верзілін); за характером логіки пізнання (І.Я. Лернер); за рівнем проблемності засвоєння знань і рівнем учіння (М.І. Махмутов); на основі цілісного підходу до процесу – методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, робота з підручником, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, проекти); методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ігри, створення інтересу у процесі навчання, створення ситуації новизни, опора на

життєвий досвід учня; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні); методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні) (Ю.К. Бабанський).

Поняття про форми організації навчальної діяльності учнів на уроках української мови. Загальна характеристика засобів навчання української мови. Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі. Психолого-педагогічні умови впровадження освітніх технологій в освітньому процесі початкової школи на уроках вивчення української мови.

Основні поняття теми: принципи навчання, методи і прийоми навчання, форми навчання, засоби навчання, освітні технології навчання.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 5]

Додаткові [2, 3, 6]

Тема 1. Практичне заняття 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Тема 2. Лекція 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання фонетики. Фонетичне членування потоку мовлення, словесний, логічний наголоси як засоби його оформлення. Аспекти вивчення мовних звуків. Звук як мовна одиниця. Поділ звуків на голосні і приголосні звуки. Класифікація голосних звуків. Класифікація приголосних звуків.

Методика вивчення фонетики у контексті нової української школи. Урок вивчення фонетики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення фонетики. Види уроків вивчення фонетики в початковій школі.

Методика вивчення теми «Голосні звуки». Методика вивчення теми «Приголосні звуки». Методика вивчення теми «Наголошені і ненаголошені голосні звуки». Методика вивчення теми «Дзвінки і глухі приголосні звуки». Методика вивчення теми «Тверді і м'які приголосні звуки». Методика вивчення тем «Склад» і «Наголос». Методика проведення фонетичних розборів у початковій школі.

Основні поняття теми: предмет і завдання фонетики; фонетичне членування потоку мовлення, словесний, логічний наголоси; аспекти вивчення мовних звуків; звук як мовна одиниця; голосні і приголосні звуки; урок вивчення фонетики, мета і цілі уроку вивчення фонетики, вимоги до уроку вивчення фонетики, види уроків вивчення фонетики.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Тема 2. Практичне заняття 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 3. Лекція 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання лексикології. Слово як мовна одиниця. Лексичне значення слова. Джерела української лексики. Лексичні значення слів. Тлумачення значення слів. Робота з тлумачним словником української мови. Склад лексики сучасної української мови з погляду походження її. Склад лексики сучасної української мови з погляду стилістичного вживання її.

Методика вивчення елементів лексикології у контексті нової української школи. Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі. Організація вивчення лексикології на уроках української мови. Урок вивчення лексикології, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексикології, види уроків вивчення лексикології. Словникова робота в початковій школі. Методика вдосконалення мовлення учнів на лексичному рівні. Словниково-логічні вправи.

Методика вивчення основних тем із лексикології з початкового курсу української мови: «Однозначні і багатозначні слова», «Пряме і переносне значення слова», «Синоніми», «Антоніми». Методика опрацювання фразеологічних одиниць із молодшими школярами. Методика проведення лексичного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: лексика, лексичні одиниці, слово як мовна одиниця, лексичне значення слова, багатозначні слова, омоніми, синоніми, антоніми, пароніми, фразеологічні звороти, діалектизми, урок вивчення лексики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексики, види уроків вивчення лексики, методика вивчення лексики.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [1, 3, 6]

Тема 3. Практичне заняття 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 4. Лекція 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання орфографії. Правила правопису. Принципи орфографії. Фонетичний принцип орфографії. Морфологічний принцип орфографії. Історичний принцип орфографії. Семантичний принцип орфографії.

Методика вивчення орфографії у контексті нової української школи. Методика вивчення груп орфографічних правил. Умови формування орфографічної грамотності молодших школярів. Психологічні основи методики навчання орфографії. Система орфографічних вправ і їх роль у набутті учнями міцних орфографічних навичок. Методика проведення орфографічного розбору.

Методика вивчення фонетичних написань. Методика вивчення морфологічних

написань. Методика вивчення традиційних написань. Методика вивчення семантичних написань. Методика вивчення орфографічних правил у початкових класах Система орфографічних вправ на уроках української мови. Орфографічні розбори і методика їх проведення в початкових класах

Основні поняття теми: орфографія, принципи орфографії, фонетичний принцип, морфологічний принцип, історичний принцип, семантичний принцип, орфографічні правила, види орфографічних вправ.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Тема 4. Практичне заняття 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Змістовий модуль II

Українська мова з методикою вивчення основних розділів граматики

Тема 5. Лекція 5. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Морфологія як розділ граматики. Предмет і завдання морфології. Самостійні частини мови (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник). Службові частини мови (прийменник, частка, сполучник).

Методика вивчення морфології у контексті нової української школи. Методика вивчення самостійних частин мови. Методика вивчення службових частин мови.

Методика вивчення основних тем із морфології з початкового курсу української мови: «Іменник» у початкових класах (2 – 4 класи), «Прикметник» у початкових класах (2 – 4 класи), «Дієслово» в початкових класах (2 – 4 класи), «Числівник» у початкових класах (4 клас), «Займенник» у початкових класах (4 клас), «Прислівник» у початкових класах (4 клас). Методика проведення морфологічного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: самостійні частини мови, службові частини мови.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 5]

Додаткові [1, 3, 6]

Тема 5. Практичні заняття 5-7. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 5. Семінарське заняття 1-2. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (4 год.)

Тема 6. Практичне заняття 8-9. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (4 год.)

Тема 5. Семінарське заняття 3. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Тема 7. Лекція 7. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання синтаксису. Поняття про синтаксичні одиниці. Типи речень за метою висловлювання. Типи речень за інтонаційним оформленням. Члени речення (головні і другорядні). Однорідні члени речення (головні і другорядні).

Методика вивчення синтаксису у контексті нової української школи. Методика вивчення основних тем із синтаксису з початкового курсу української мови: «Розповідні, питальні і спонукальні речення», «Окличні і неокличні речення», «Зв'язок слів у реченні», «Головні члени речення», «Другорядні члени речення», «Однорідні члени речення». Методика проведення повного синтаксичного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: синтаксис, основні синтаксичні одиниці.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 5]

Додаткові [2, 5, 6]

Тема 7. Практичні заняття 10-12. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (6 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

а. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модулі 1,2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	19	19
Відвідування лабораторних занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	19	190
Робота на лабораторному занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	4	100
Разом			383

Максимальна кількість балів	378 балів
Розрахунок коефіцієнта	3.78

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модулі 1,2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Відвідування практичних занять	1	18	18
Відвідування лабораторних занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30
Робота на практичному занятті	10	18	180
Робота на лабораторному занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	20	100
Виконання модульної роботи	25	4	100
	Разом	75	458
Максимальна кількість балів	458 балів		
Розрахунок коефіцієнта	4.58		

в. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання 1 курс, II семестр

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 1	Кількість	Кількість
		годин	балів
1.	Проаналізувати навчальні програми НУШ з навчання грамоти (1 клас) щодо змісту основних періодів. Схарактеризувати компетентнісну основу програми, змістові лінії, схематично зобразити структуру програми. Скласти обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти учень початкової школи із розділу: «Навчання грамоти».	10	5
2.	Проаналізувати «Буквар» зі списку альтернативних підручників для 1 класів. Скласти порівняльну таблицю для запису результатів аналізу «Букваря» (два на вибір).	10	5
3.	Розробити план-конспект уроку з вивчення нової букви. Підготувати мультимедійної презентації для роботи з новою буквою на уроках читання й письма.	10	5
4.	Проаналізувати навчальні програми НУШ щодо розвитку мовлення молодших школярів. Скласти обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти	16	5

	учень початкової школи із розвитку мовлення. У першій колонці зазначте вміння, а у другій – методи і прийоми, які сприяють ефективності розвитку зазначених умінь і навичок.		
5	Розробити урок із розвитку мовлення учнів (теми і клас – за вибором). Сформулюйте методичні рекомендації з формування культури мовлення молодших школярів. Упорядкувати комплекс вправ і завдань із формування мовних умінь учнів початкової школи. Підготуйте методичні комплекти з відеоматеріалами та інтерактивними сторінками до однієї із навчальних тем (за вибором).	10	5
	Разом	56	25

2 курс, III семестр

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 1	Кількість годин	Кількість балів
1.	Складіть обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти учень початкової школи із розділів: «Фонетика і графіка (Звуки і букви)», «Лексикологія», «Орфографія», «Граматика (морфологія)», «Граматика (синтаксис)», «Морфеміка (Будова слова)». У першій колонці зазначте вміння, а у другій – обґрунтування цих умінь.	6	25
2.	Розробіть фрагменти уроків із розвитку мовлення учнів під час вивчення різних частин мови у початковій школі (теми і клас – за вибором). Сформулюйте методичні рекомендації з формування культури мовлення молодших школярів. Упорядкуйте комплекс дослідницьких вправ і завдань із формування мовних умінь учнів початкової школи. Підготуйте методичні комплекти з відеоматеріалами та інтерактивними сторінками до однієї із навчальних тем (за вибором).	6	25
3.	Розробіть плани-конспекти уроків української мови із тем основних розділів: «Методика вивчення фонетики в початковій школі», «Методика вивчення лексикології в початковій школі», «Методика вивчення орфографії в початковій школі», «Методика вивчення граматики в початковій школі» (теми і клас – за вибором) із застосуванням дослідницьких вправ і завдань.	8	25
4.	Опрацюйте зміст матеріалів підручника «Українська мова», Типової освітньої програми з української мови для початкової школи; основні розділи навчально-методичного посібника «Українська мова і мовлення в початковій школі» («Мова і мовлення», «Текст», «Речення», «Слово. Значення слова», «Слово. Частини мови», «Звуки і букви») та занотуйте найважливішу інформацію у схемах і таблицях.	6	25
	Разом	26	100

с. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі тестування, письмової роботи та перевірки виконання завдань для самостійної роботи.

Тест – 25 питань для кожного студента. Кожна правильна відповідь на питання тесту оцінюється в 1 бал.

Письмова робота – 15 питань. Повна обґрунтована відповідь на кожне з питань оцінюється в 3 бали, часткова обґрунтована – 2 бали, часткова необґрунтована – 1 бал.

d. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1 курс, II семестр

1. Педагогічні вимоги до процесу навчання грамоти.
2. Схарактеризуйте сучасний звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти.
3. Проаналізуйте шкільні підручники з навчання грамоти.
4. Вправи ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез.
5. Навчально-виховні завдання добукварного періоду. Визначте обсяг знань, умінь, навичок, які учні повинні засвоїти в добукварний період.
6. Розкрийте можливості добукварного періоду для розвитку усного мовлення й мислення учнів.
7. Розкрийте методику підготовки першокласників до письма в добукварний період.
8. Визначте коло знань, умінь і навичок, що за програмою засвоюють учні в букварний період.
9. Схарактеризуйте основні етапи букварного періоду в сучасній методиці.
10. Доведіть доцільність паралельного ознайомлення учнів з парними твердими і м'якими приголосними звуками.
11. Структура та методика уроку читання на вивчення нового звука й нової букви.
12. Види аналітико-синтетичних вправ у букварний період, вправи з розвитку мовлення й фонематичного слуху.
13. Випереджувальний принцип звукового аналізу.
14. Способи, види, форми учнівського читання, які використовуються в букварний період.
15. Прийоми пояснення й уточнення лексичного значення слів.
16. Словниково-логічні вправи, які доцільно використовувати на уроці грамоти.
17. Методика роботи над синонімами, антонімами, багатозначними словами.
18. Методика роботи над загадками, скоромовками у зв'язку з опрацюванням «Букваря».
19. Схарактеризуйте способи навчання письма в букварний період, вимоги до техніки й засобів письма.

20. Основні прийоми навчання учнів писати нову букву, склади, слова з новою буквою.
21. Прийоми, які застосовуються для вироблення в першокласників грамотного письма.
22. Види вправ на уроках письма, прийоми запобігання можливим помилкам у письмі учнів.
23. Види самостійної роботи, методика їх організації на уроках читання, письма.
24. Завдання після букварного періоду. Особливості структури й методики уроків читання й письма в цей період.
25. Види роботи над реченням і зв'язним мовленням у букварний і після букварний періоди.
26. Методика вивчення фольклорних творів на уроках читання й письма.
27. Схарактеризуйте завдання позакласного читання в період навчання грамоти. Заходи з позакласного читання.
28. Особливості аналізу уроків навчання грамоти.
29. Види мовлення актуальні для початкової мовної освіти.
30. Фактори, що впливають на успішність розвитку зв'язного мовлення школярів.
31. Назвіть мовні норми, які охоплює культура спілкування. Розкрийте зміст роботи над кожною нормою в початкових класах.
32. Схарактеризуйте види мовленнєвої діяльності, розвиток яких здійснюється в початковій школі відповідно до чинних навчальних програм.
33. Особливості діалогічного мовлення. Розкрийте методику формування в молодших школярів умінь будувати діалог.
34. Розкрийте особливості монологічного мовлення і зміст та завдання роботи над його розвитком в початковій школі.
35. Методи розвитку мовлення.
36. Розкрийте зміст роботи над формуванням у молодших школярів орфоепічних умінь.
37. Зміст роботи з розвитку мовлення на лексичному рівні.
38. Напрями роботи над інтонацією. Зміст роботи над кожним напрямом.
39. Види лексичних вправ у початкових класах. Методика їх застосування.
40. Зміст роботи над словосполученням в початковій школі.
41. Види вправ з реченнями, які використовуються в початкових класах.
42. Вміння учнів у побудові зв'язного висловлювання.
43. Зміст роботи над різними видами переказів у початковій школі.
44. Види усних і письмових творів, над якими працюють молодші школярі.
45. Методика формування в учнів початкових класів умінь здійснювати самоперевірку і найпростіше редагування власного переказу чи твору.

2 курс, III семестр

Методика вивчення основних тем початкового курсу української мови:

1. Тема: «Особливості голосних і приголосних звуків».
2. Тема: «Голосні звуки, позначення їх буквами на письмі».
3. Тема: «Наголошені і ненаголошені голосні звуки».
4. Тема: «Ненаголошені голосні звуки».
5. Тема: «Приголосні звуки, позначення їх буквами на письмі».
6. Тема: «Дзвінки і глухі приголосні звуки».
7. Тема: «Тверді і м'які приголосні звуки».
8. Тема: «Склад» (2 клас).
9. Тема: «Наголос» (2 клас).
10. Тема: «Однозначні і багатозначні слова» в початкових класах.
11. Тема: «Пряме і переносне значення слова» в початкових класах.
12. Тема: «Синоніми» в початкових класах.
13. Тема: «Антоніми» в початкових класах.
14. Тема: «Іменник» у початкових класах (2 – 4 класи).
15. Тема: «Прикметник» у початкових класах (2 – 4 класи).
16. Тема: «Дієслово» в початкових класах (2 – 4 класи).
17. Тема: «Числівник» у початкових класах (4 клас).
18. Тема: «Займенник» у початкових класах (4 клас).
19. Тема: «Прислівник» у початкових класах (4 клас).
20. Тема: «Корінь» (3 клас).
21. Тема: «Префікс» (3 клас).
22. Тема: «Суфікс» (3 клас).
23. Тема: «Закінчення» (3 клас).
24. Тема: «Основа слова» (3 клас).
25. Тема: «Розповідні, питальні і спонукальні речення».
26. Тема: «Окличні і неокличні речення».
27. Тема: «Зв'язок слів у реченні».
28. Тема: «Головні члени речення».
29. Тема: «Другорядні члени речення».
30. Тема: «Однорідні члени речення».
31. Тема: «Розвиток мовлення учнів початкової школи».
32. Тема: «Розвиток культури мовлення молодших школярів».

е. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

1 курс, II семестр

Разом: 120 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 38 год., лабораторні – 4, самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль I									
Назва Модуля	Методика навчання грамоти									
Кількість балів за Модуль	200 балів									
Лекції	1			2				3		
Теми лекцій	Методика навчання української мови як педагогічна наука (1 бал)			Наукові основи методики навчання грамоти (1 бал)				Методика навчання грамоти та її основні етапи (1 бал)		
Теми семінарських занять	Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти (11 балів)									
Теми практичних занять	ПЗ №1 (11 балів)	ПЗ №2 (11 балів)	ПЗ №3 (11 балів)	ПЗ №4 (11 балів)	ПЗ №5 (11 балів)	ПЗ №6 (11 балів)	ПЗ №7 (11 балів)	ПЗ №8 (11 балів)	ПЗ №9 (11 балів)	ПЗ №10 (11 балів)
Теми лабораторних занять	Моделювання уроків читання і письма в добукарний період (11 балів)									
Самостійна робота	15 б									
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				

Модулі	Змістовий модуль II									
Назва Модуля	Методика розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи									
Кількість балів за Модуль	183 балів									
Лекції	1					2				
Теми лекцій	Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів (1 бал)					Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО (1 бал)				
Теми семінарських занять	Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови в початкових класах ЗЗСО (11 балів)									
Теми практичних занять	ПЗ № 1 (11 балів)	ПЗ № 2 (11 балів)	ПЗ № 3 (11 балів)	ПЗ № 4 (11 балів)	ПЗ № 5 (11 балів)	ПЗ № 6 (11 балів)	ПЗ № 7 (11 балів)	ПЗ № 8 (11 балів)	ПЗ № 9 (11 балів)	
Теми лабораторних занять	Моделювання уроків розвитку мовлення в початковій школі (11 балів)									
Самостійна робота	10 балів									
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)					Модульна контрольна робота 4 (25 балів)				

2 курс, III семестр

Разом: лекції – 10 год., практичні заняття – 36 год., семінарські заняття – 6 год., лабораторні заняття – 4 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМІ			
Назва модуля	Українська мова з методикою вивчення фонетики, лексикології й орфографії			
К-сть балів за модуль	214 б.			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій (відвідування – 4 бали)	Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (1 б.)	Фонетика і методика навчання її в початковій школі (1 б.)	Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)	Орфографія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття) 110 балів	Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б.)	Фонетика і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Орфографія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)
Самостійна робота	50 балів			
Види поточного контролю	МКР 1-2 (50 балів)			
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 4 б., практ. – 10 б., роб. на практ. – 100 б., МКР – 50 б., сам. роб. – 50 б. Разом – 214 балів. Коефіцієнт – 2.14			

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМ 2			
Назва модуля	Українська мова з методикою вивчення основних розділів граматики			
К-сть балів за модуль	244 б.			
Лекції	1	2	3	
Теми лекцій (відвідування – 1 бал)	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)			
Теми семінарських занять (відвідування робота під час заняття) 33 бали	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (22 б.)	Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (11 б.)		
Теми лабораторних занять (відвідування робота під час заняття) 22 бали			Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (22 б.)	
Теми практичних занять (відвідування робота під час заняття) 88 балів	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (22 б.)	Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (33 б.)	
Самостійна робота	50 балів			
Види поточного контролю	МКР 3-4 (50 балів)			
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 1 б., сем. – 3 б., роб. на сем. – 30 б., практ. – 8 б., роб. на практ. – 80 б, лаб. – 2 б., роб. на лаб. – 20 б., МКР – 50 б., сам. роб. – 50 б. Разом – 244 бали. Коефіцієнт – 2.44			
Разом	Максимальна кількість балів (ЗМ 1 + ЗМ 2) – 458 б. Коефіцієнт – 4.58			

7. Рекомендовані джерела

Основні

1. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі / М.С. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта». 2018. – 178 с.
2. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2016. – 364 с.
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / За заг. ред. Бібік Н.М. – К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
4. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1 – 2 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.
5. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова : Модульний курс: навч. посіб. – К. : Вища шк., 2007. – 823 с.

Додаткові

1. Білоусенко Т. І. Проблемно-ситуативні завдання на уроках української мови : посібник для вчителя / Т. І. Білоусенко, В. В. Явір. – К. : Освіта, 1990. – 128 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://base.kristti.com.ua/?p=4749.ua/?p=4749> – Назва з екрана.
3. Мацько Л.І. Українська мова як засіб формування національної свідомості / Л.І. Мацько // Українська мова як державна в Україні : зб. матеріалів. – К. : 2016. – С.74–82.
4. Методика викладання української мови: навч. посібник /С.І. Дорошенко, М.С. Вашуленко, О.І. Мельничайко та ін.; за ред. С.І. Дорошенка. – 2-е вид. перероб. і допов. – К. : Вища шк., 2010. – 398 с.
5. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч. посібн. / О. Пономарів. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 240 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 416 с.
7. Тоцька Н.І. Фонетика української мови та її вивчення в початкових класах / Н. І. Тоцька. – К. : Вища. шк. – 2014. – 176 с.
8. Українська мова з методикою навчання в початкових класах: Інтегрований курс : підручн. / за ред.: А.П. Каніщенко, Г.О. Ткачук. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – К. : Промінь, 2008. – 232 с.

Інтернет-ресурси

1. Навчальні програми для початкової школи (1-4 класи) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/program/8793/>
2. Оновлені програми для початкової школи 1-4 класів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasiv>